

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ В ПРИРОДООХОРОННІЙ ДІЯЛЬНОСТІ» Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) Спеціальність: <u>101 Екологія</u> Рік навчання: <u>4-й</u>, семестр <u>7-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>5 кредитів</u> Назва кафедри: <u>Аграрного менеджменту та маркетингу</u> Мова викладання: <u>українська</u>
Лектор курсу	к.е.н., доц. Мазур Катерина Василівна
Контактна інформація лектора (e-mail)	kv_mazur@ukr.net

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Організація управління в природоохоронній діяльності» є вибірковою компонентою ОПП. Загальний обсяг дисципліни 150 год.: лекції – 26 год.; практичні заняття – 24 год., самостійна робота – 100 год.

Формат проведення: лекції та практичні заняття. Підсумковий контроль – залік.

ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

При вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін: «Природоохоронне законодавство та екологічне право», «Моніторинг довкілля», «Економіка природокористування».

Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін: «Нормування антропогенного навантаження на довкілля», «Енергоефективність та альтернативні джерела енергії», «Рослинництво з основами кормовиробництва».

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Призначення навчальної дисципліни

Дисципліна «Організація управління в природоохоронній діяльності» спрямована на забезпечення фундаментальної і практичної професійної підготовки кваліфікованих фахівців, що володіють навиками організації та

планування виробничої діяльності підприємств різних форм власності та господарювання.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Організація управління в природоохоронній діяльності» є послідовне та всебічне формування знань щодо базових категорій організації природоохоронної діяльності, подальше поглиблення процесу пізнання теорії і практики організації управління охороною навколишнього природного середовища, дати майбутньому фахівцю – екологу, на основі теорій організації та управління, цілісну уяву про екологічну діяльність як єдину систему на державному та міжнародному рівнях.

Завдання вивчення дисципліни

Формування у студентів системи теоретичних і прикладних знань категорій організації управління та сучасних тенденцій їх розвитку у цій галузі знань; ознайомлення студентів з організацією ефективної взаємодії суб'єктів екологічної діяльності щодо раціонального використання і відновлення природних ресурсів, а також охорони навколишнього середовища; опанування методологічним апаратом організації управління в екологічній діяльності; набуття здібностей для творчого пошуку напрямків удосконалення природоохоронної діяльності на локальному, регіональному та державному рівнях.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувати такі програмні компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК) – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

ФК6. Здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління.

ФК12. Здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем.

ФК13. Здатність до участі в управлінні природоохоронними діями та/або екологічними проєктами.

Програмні результати навчання (РН)

ПР02. Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність, робота в команді, лідерські навички. Формує фахівців з новими перспективними засобами мислення, здатних використовувати не лише існуючі методи дослідження, але й розробляти нові на основі сучасних наукових досягнень.

План вивчення навчальної дисципліни

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Науково-методологічні засади організації управління в природоохоронній діяльності.	2	1	8
2	Науково-теоретичні основи системного екологічного управління	2	1	8
3	Процеси і процедури організації управління	2	2	8
4	Система державного екологічного управління	2	2	7
5	Система корпоративного екологічного управління	2	2	7
6	Управління природоохоронною діяльністю органами місцевого самоврядування	2	2	7
7	Система громадського екологічного управління	2	2	7
8	Адміністративний механізм управління екологічною діяльністю	2	2	7
9	Економічний механізм управління природоохоронною діяльністю	2	2	8
10	Організація служб охорони навколишнього природного середовища в Україні	2	2	8
11	Управління екологічною безпекою в контексті збалансованого розвитку	2	2	8
12	Міжнародні організаційні і правові механізми екологічного управління	2	2	8
13	Економічна, екологічна і соціальна ефективність природоохоронних заходів	2	2	9
Разом		26	24	100

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота студента організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не

вносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (презентації).

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, вноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Основні види самостійної роботи здобувача

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до лекційних та практичних занять	20	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	30	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти, реферати)	30	4 рази на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	20	2 рази на семестр	Тестування у системі СОКРАТ
Разом		100		

Список основної та додаткової літератури

Основна

1. Конституція України [Електронний ресурс]: закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96–ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 30. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Про охорону навколишнього природного середовища [Електронний ресурс]: закон України № 1264–ХІІ від 25.06.1991 – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>
3. Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються

довкілля (Орхуська Конвенція); Ратифіковано Законом України N 832–XIV (832–14) від 06.07.99 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_015

4. Декларація Декларація Ріо–де–Жанейро щодо навколишнього середовища та розвитку [Електронний ресурс] : міжнародний документ від 14.06.1992 . – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_455

5. Організація виробництва та планування діяльності підприємств: конспект лекцій для здобувачів вищої ступення «Бакалавр» спеціальності 051 «Економічна» / В.С. Кушнірук. – Миколаїв : МНАУ, 2020. – 133 с.

6. Конспект лекцій з дисципліни «Організація та управління в природоохоронній діяльності» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 101 «Екологія» / Укл.: Караван Н.А., Присвітла О.В., Кам'янське, ДДТУ, 2019. – 74 с.

7. Організація та управління в природоохоронній діяльності : навч. посіб. / Н. М. Самойленко, Д. В. Райко, В. І. Аверченко. – Харків : НТУ «ХП», Видавництво «Лідер», 2018. – 174 с.

8. Організація управління в природоохоронній діяльності: Курс лекцій. Для студентів денної форми навчання. Спеціальність 101 «Екологія» Освітньо-кваліфікаційний ступінь «бакалавр». / Укладач: О.В. Рибалова. – Х: НУЦЗУ, 2016. - 280 с.

9. Сапко О.Ю. Система екологічного управління: конспект лекцій. Одеса, Одеський державний екологічний університет, 2020. 103 с.

Додаткова

1. Шевчук В.Я., Саталкін Ю.М., Білявський Г.О. та ін.. Екологічне управління. – К.: Либідь, 2004. 432 с.

2. Шмандій В. М., Солошич І. О. Управління природоохоронною діяльністю: Навч. посібник. – Київ: Центр освітньої літератури, 2004. – 296 с.

3. Максименко Н.В. Організація управління в екологічній діяльності: [підручник для студентів екологічних спеціальностей вищих навчальних закладів] Н. В. Максименко, В. В. Задніпровський, Р. О. Квартенко; вид. 3-тє, перероб. і доп. – Х. : ХНУ імені Каразіна, 2011. 282 с. (Освітньо-наукова серія "Бібліотека еколога").

4. Екологічні основи збалансованого природокористування в агросфері: навчальний посібник / за ред. проф. С. П. Сонька та Н. В. Максименко. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 572 с.

5. Екологічна модернізація в системі природно–техногенної та екологічної безпеки / [М.А. Хвесик, А.В. Степаненко, Г.О. Обиход та ін.]; за наук. ред. д.е.н., проф., акад. НААН України М.А. Хвесика. К.: Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України», 2016. 455 с.

6. Телюра Н. О. Конспект лекцій з дисципліни «Організація та управління в природоохоронній діяльності» / Н. О. Телюра ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова. 2016. 124 с.

7. Організацій управління в екологічній діяльності: підручник для студентів екологічних спеціальностей вищих навчальних закладів / Н. В. Максименко, В. В. Задніпровський, О. М. Клименко. Х.: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2008. 340 с.

Контроль і оцінка результатів навчання

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1	
Участь у дискусіях на лекційних заняттях	5
Участь у роботі на практичних заняттях	15
Виконання самостійної роботи	10
Всього за атестацію 1	30
Атестація 2	
Участь у дискусіях на лекційних заняттях	5
Участь у роботі на практичних заняттях	15
Виконання самостійної роботи	10
Всього за атестацію 2	30
Студентська активність	10
Підсумкове тестування (залік)	30
Разом	100

Шкала оцінки знань здобувача

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до заліку.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Участь у дискусіях на лекційних та практичних заняттях, виконання контрольних робіт, індивідуальні та групові творчі завдання, тестування	Критерії оцінювання
90-100%	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
73-89%	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
55-72%	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
35-54%	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
15-34%	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0-15%	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.